

Tuchak, T. (2017). Kameralistyka i kameralisty: iz istorii svitovoi finansovoi dumky [Cameralism and cameralists: from the history of world financial thought]. *Socio-Economic Problems and the State*. 17 (2), 183-190.

КАМЕРАЛІСТИКА І КАМЕРАЛІСТИ: ІЗ ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ДУМКИ

Тетяна Тучак

Університет державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, 08201, Україна
e-mail: asol75@bigmir.net
к.е.н., доцент, кафедра митної справи

Article history:

Received: September, 2017
1st Revision: October, 2017
Accepted: November, 2017

JEL classification:

B4
B5

UDC:

336.22.172.1

Abstract: У статті розглядається камералізм, як вчення про управління державним господарством, яке зародилось під кінець XVI століття. Зазначається, що камералізм викладався як навчальна дисципліна у Німеччині та інших європейських країнах впродовж декількох століть. У Харківському університеті камералізм викладали з дня його заснування на початку XIX століття. В камералістиці знаходяться витоки навчальної дисципліни адміністрування податків, яку вивчають у вузах фінансово-економічного профілю. Камералісти вважали, що добробут держави базується на: порядку, власності, комерції та оподаткуванні при домінуючому значенні порядку. Умовно камералістів можна розділити на дві категорії: учених і бюрократів. Перші пропагували і теоретично обґрунтовували ідеї камералізму. Другі знаходились на службі у монархів європейських держав. В наш час існують теми і проблеми, котрі цікавлять уряди і фіскальні відомства – вчення про значення сильної влади і вправного державного управління, про вигоди правопорядку, що сприяє відродженню ідей камералізму.

Keywords: камералізм, мерітократія, меркантилізм, адміністрування податків, державне управління, державне господарство.

Тетяна Т. Камералістика і камералісти: із історії світової фінансової думки [Електронний ресурс] / Тетяна Тучак // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2017. — Вип. 2 (17). — С. 183-190. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17ttvsfd.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Доктрина камералізму (камералістики) вже тим заслуговує на увагу, що впродовж декількох десятиліть у вітчизняній літературі вона мала статус табу. Достатньо було Карлу Марксу (1818–1883) назвати камералістику комбінацією різноманітних наук, як цього стало достатньо, щоб тема камералістики у радянський період була закрита. Ця тема чекала свого часу, що прийшов разом з реформами державного управління в Україні.

Камералізм, як економічна теорія, державна політика, а також приведена в систему сума знань про практичне мистецтво управління державним господарством (фінансами, оподаткуванням, майном) надовго став однією із провідних навчальних дисциплін в університетах Німеччини та інших європейських країн, де готовили професійних адміністраторів. Камералісти першими близько підійшли до розуміння, що соціальний статус, матеріальний добробут, приватний інтерес у людей різні, а оплачуване з бюджету коштом податків загальне благо: законодавство, адміністрація, правопорядок – одне на всіх [1, с. 186].

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Останнім часом інтерес до камералізму поживавився. Крім численних фахових публікацій, виходять фундаментальні монографії. Так, в 2009 р. у видавництві Чиказького університету вийшло друком негативно-критичне, щодо камералізму дослідження Андре Вейкенфілда «Невпорядкована поліційна держава: камералізм як наука і практика».

Напроти, з протилежним змістом у 2017 р. в інтернеті розміщено електронне видання «Камералізм на практиці» під редакцією американських економістів М. Sappel і К. Tribe. Автори стверджують, що камералістська концепція влади, держави, управління та економіки спрямована на розвиток і реформування суспільства. На думку директора Центра міждисциплінарного прогнозування розвитку Харківського університету О. В. Ковриги, в світі йде «реконструкція традицій камералізму», корисних для організації сучасного життя й правопорядку. Значну увагу у своїх працях ідеям камералізму приділяє професор Університету Державної фіскальної служби України В. Л. Андрущенко.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Проте стверджувати, що дана концепція повністю досліджена вітчизняною наукою ще передчасно. Камералістика продовжує залишатись «білою плямою» для фінансової науки і науки про державне управління, що визначає актуальність подальших досліджень.

4. Постановка завдання.

Євроінтеграція України посилила інтерес соціуму до західноєвропейських цінностей, поміж яких варто згадати: верховенство права, високий рівень податкової культури, гідні соціальні стандарти життя, чітка і збалансована ієрархія влади, тощо. У світлі зазначеного, заслуговує на увагу камералізм, як концепція управління державним господарством, що дозволяє посилити ефективність функціонування бюрократичної структури. Викликає науковий інтерес не лише змістовне наповнення згаданої науки, але й її суб'єктивна складова – науковці і практики, які пропагували у втілювали ідеї камералізму у життя. Власне ці та інші питання обумовили потребу дослідження камералізму та камералістів.

5. Виклад основного матеріалу.

Під кінець XVI ст. зародилося, а впродовж XVII і XVIII століть у роздроблених північнонімецьких протестантських державах склалося вчення державознавства, що поширилось звідти по Західній Європі. Воно увійшло в історію науки під назвою камералістики або камералізму (нім. – Kameralwissenschaft, англ. – cameralistics, cameralism). Предмет цієї університетської наукової дисципліни – підготовка адміністраторів державної служби. В методологічному плані камералістика мала характер не так юридичної чи економічної, як філософської науки, – тобто пізнання основних проблем буття, діяльності й досконалості. Центральна ідея камералістики: процвітаюча держава базується на цінностях ефективної влади, порядку, свободи і щастя її населення.

Професор В. Л. Андрущенко у монографії «Податкова держава» так трактує камералізм: «камералізм або камералістика – рання багатогалузева «фабрика знань», сукупність природничих, економічних і технологічних дисциплін, а також наука про державу, управління, правопорядок і фінанси з відгалуженням у сфері оподаткування й адміністрування податків. Це була свого роду школа бюрократизму, предтеча сучасного вчення про фіскальне адміністрування» [2, с. 115].

Представники камералістики на роль передумови й основного джерела багатства, добробуту та щастя народу висували державу, владу і створений нею правопорядок. Впродовж декількох століть в ідеях камералізму в університетах готували управлінську еліту, а остання виховувала народну масу в абсолютній поведінковій цінності законності й порядку.

Камералісти ототожнювали багатство країни з обсягом державних доходів, з величиною бюджету. Символом і зосередженням багатства вважалася державна скарбниця, казна (нім. – Kammer). Пізніше деякі ідеї камералістики вплинули на доктрини народного господарства і політичної економії.

Вершини свого розквіту політика камералізму досягла у Пруссії та зокрема Вюртемберзі, де вона збереглася до перших десятиліть XIX ст. З Німеччини політика камералізму поширилися в Австрію, Італію, Данію, Швецію, Португалію. Деякі німецькі автори приписують камералістські погляди російській імператриці Катерині II, за походженням німкені. Трактати і підручники камералістів надовго стали настільною книгою європейських теоретиків і практиків державного управління.

За родом занять камералісти поділялися на дві категорії «книжних» (професорів університетів) і «конторських» (бюрократів і консультантів) на службі у монархів здебільше дрібних німецьких міні держав. На кінець XVIII ст. їх налічувалось близько 360 [3]. Переконання перших були не чужі філософії Імануїла Канта (1724–1804) з його знаменитим «категоричним імперативом» морального обов'язку. Другі, будучи реалістами, бачили і розуміли класову диференціацію, але намагалися знайти спільні інтереси, котрі згуртовують суспільство.

Значною мірою вчення і практика камералізму склалися під впливом наслідків Тридцятилітньої війни (1626–1648). Воєнні потреби змушували монархів численних дрібних німецьких держав – королівств, герцогств, курфюрств – мати армії, утримання яких у рази перевищувало їхні ресурси. За таких умов на перший план виходила задача післявоєнного впорядкування, збільшення збору і бережливого витрачання державних доходів. Виникла гостра потреба у вправних менеджерах по адмініструванню податків, монарших доменів, регалій, монополій. Для підготовки кваліфікованих чиновників, а також ради престижу карликових держав, відкривались численні університети. Деяке поширення камералізм знайшов і в інших західноєвропейських країнах, особливо в Італії та Франції, а зрештою і в Америці в перші десятиліття існування США. Поширенню камералізму сприяло також прагматичне протестантське віросповідання.

Творчість і діяльність камералістів припадає на той період розвитку західноєвропейської історії, коли фіскальними питаннями адміністрування податків і розпорядження державними видатками майже вичерпувалася вся тодішня фінансово-економічна наука. Ідеї камералізму споріднені з сучасним йому меркантилізмом. Послідовники останнього уявляли кількість благородних металів субстратом багатства держави, що диктувало політику, направлену на максимальний приплив у країну благородних металів – золота і срібла. Так що камералізм і меркантилізм – дві сторони одного й того ж типу економіки і напрямку політики.

Таблиця 1. Періодизація еволюції та провідні представники камералізму

Ранній камералізм	Зрілий камералізм	Новий (пізній) камералізм
Мельхіор Оссе (Osse, 1506–1556); Георг Обрехт (Obrecht, 1547–1612)	Людвіг Секендорф (Seckedorff, 1626–1692); Симон Гассер (Gasser, 1676–1745)	Йоганн Юсті (Justi, 1717–1771); Йозеф Зонненфельс (Sonnenfels, 1733–1817)

Примітка: Складено на основі: *The Cameralists*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hetwebsite.net/het/schools/cameral.htm>

Представник зрілого (нового) камералізму Георг Зінке (Zincke, 1692–1769) дає йому таке розгорнуте визначення: «Камеральна наука – розвинене практичне знання, котре, по-перше, розробляє, вдосконалює і запроваджує законний порядок, а також створює інститути, що відповідають суті й умовам конкретного державного утворення; по-друге, ця наука опирається частково на економіку, а частково – на правила і принципи, якими регламентовано права і обов'язки верховної влади. Остання має мудро, розсудливо, належним чином і вміло, забезпечувати, підтримувати, збільшувати й управляти потребами, комфортом, збагаченням рідного краю» [5, с. 254]. Крім посилання на архаїчний самодержавний принцип правління, автор дефініції ніби бачив проблеми сучасної України.

Вже перші камералісти констатували, що держава покоїться на чотирьох опорах: на порядку, на власності, комерції та оподаткуванні при домінуючому значенні порядку. «Дякуючи Богу, – писав М. Оссе (майже 500 років тому) – наша вітчизна вже має законний, надійний, достойний похвали порядок» [5, с. 45]. Успіх в управлінні забезпечують належним чином навчені люди, готові служити чесно, чисто, відповідально. Оссе вважав за необхідне починати рано і здалеку – з правильного виховання дітей. На державній службі слід не допускати фаворитизму, відкривати простір здібностям талановитих людей. Отже, вже камераліст Оссе розумів вигоди мерітократії – системи, за якої суспільне становище людини залежить від її здібностей і достоїнств, а влада належить еліті освічених і обдарованих.

У числі перших у Європі вчених широкого політично-економічного профілю називають завідувача кафедри Галле-Віттенберзького університету Симона Петера Гассера, автора підручника «Вступ до економічних, політичних і камеральних наук» (1729 р.). Напрямок поглядів, змістовну структуру камералістського вчення також виразно розкриває назва двохтомної роботи Йоганна Пфейффера (1717–1787) «Принцип універсальної камеральної науки або її чотири опори: мистецтво державного врядування, вчення про правопорядок, економіку і державні фінанси».

На думку видатного представника камеральних наук Йоганна Юсті (1717–1771), «найбільш вражаюча риса камералізму полягає в твердженні, що вміння людей, що населяють країну, а також самі ті люди, – складові частини багатства країни» [6]. Тим самим камералізм ніби пропонував справжню «дорожню карту» для демографічної політики росту народонаселення з її необхідними складовими: охороною здоров'я, матеріальним добробутом, правопорядком, безпекою існування. Тим самим задовго до сучасного твердження про значення людського капіталу камералісти вже розуміли

його виключну цінність і роль у сприянні соціально-економічному розвитку.

В наш час уже відійшли у минуле властиві представникам камералізму односторонні погляди на одержавлення економіки, на крайнощі політики централізму, протекціонізму і меркантилізму. Проте, залишилися теми і проблеми, котрі донині інтересують уряди і фіскальні відомства – вчення про значення сильної влади і вправного державного управління, про вигоди правопорядку. Наяву ознаки ренесансу ідей камералізму.

Так, на міжнародній науковій конференції, проведеній у Лейпцігському університеті в липні 2014 р., швейцарський економіст Маркус Сандл відмічав розуміння камералістами факторів розвитку [7]. До речі, за дослідженнями В. Л. Андрущенка і В. В. Хохуляка в Харківському університеті камералістику викладали з дня його заснування (1804 р.) до половини XIX ст. [8, 9].

6. Висновки та пропозиції.

Отже, як показали дослідження, учені досі вважають, що камералізм, як цілісний інтелектуально-пізнавальний і прикладний блок знань, ще не оцінений по достоїнству як наукова категорія. («як наукова тема (категорія)») На наш погляд, неминущі ідейні уроки камералізму і практичних дій камералістів не загубилася в надрах наукової думки. Довелося згадати і визнати, що:

- Камералістика як наука випередила свій час. У широкому науково-теоретичному плані від вчення камералістів походить німецька ордо-ліберальна школа, домінантне кредо якої – державний порядок плюс соціальна ринкова економіка. За постулатами цієї школи звершилось німецьке «економічне чудо».

- По суті камералістика – система наук, свого раду «фабрика» знань: політичних, соціальних, економічних, технологічних, поставлених на службу державній владі й адміністративній практиці. З такого погляду, камералістика – креативна теорія і практика єдності влади, економіки й етики.

- Доктрина камералістики задала стартовий ідейний імпульс, камералісти створили той інтелектуальний осередок, де, зокрема, знаходяться витoki істин навчальної дисципліни адміністрування податків, яку вивчають у вузах фінансово-економічного профілю.

- Будучи ідеологами державності, камералісти придали домінантам високої організації, правопорядку, дисципліни значення стратегії та умови успішного розвитку.

- Камералісти більше вірили в плodотворну силу політичної влади і хист управлінця, ніж у дію інтересів і економічних законів ринку. У фокусі економіки і політики камералізму знаходилися фіскальні й майнові питання наряду з заходами державного регулювання і контролю, управління та координації.

- Камералізм – важлива сторінка інтелектуальної історії політичної економії, фінансової політики і науки. Камералізм став родючим добривом для розвитку сучасної науки державних фінансів (Р. Вагнер).

- Доктрина і школа камералізму справили позитивний вплив на економічний розвиток і формування засад державності, на погляди, спосіб життя і національний характер німецького народу, особливо на його організаційний дар, культ обов'язку і суворої дисципліни.

Ми бачимо прямий зв'язок ідей камералізму з сучасною доктриною поведінкової економіки, за розробку якої американський економіст Річард Талер у 2017 році нагороджений Нобелівською премією. Вважаємо, що нині камералістика знаходиться у висхідній фазі свого ренесансу.

У розвитку ідей і понять, у перебігу подій, у результаті яких склалося сучасне вчення про державні фінанси, камералістика займає достойне місце. Вона знову виходить на авансцену. Автор із США подає варту уваги думку: «Сьогодні

американським й іншим національним лідерам варто поспішити в найближчу бібліотеку, здути пилюку з німецьких та італійських фоліантів і прочитати творіння представників економічної школи камералізму» [10].

Отже, в сучасному трактаті можна констатувати, що створення багатства, по-перше, залежить від виробничих знань і вмінь незалежно від наявності природних ресурсів; по-друге, – від фізичного і морального здоров'я нації; по-третє, – від характеру державної політики.

Author details (in Russian)

Камералистика и камералисты: из истории мировой финансовой мысли

Татьяна Тучак

Университет государственной фискальной службы Украины
ул. Университетская, 31, г. Ирпень, Киевская область, 08201, Украина
e-mail: asol75@bigmir.net
к.е.н., доцент, кафедра таможенного дела

Аннотация. В статье рассматривается камерализм, как учение об управлении государственным хозяйством, которое возникло в конце XVI столетия. Акцентируется, что камерализм преподавался как учебная дисциплина в Германии и других европейских странах на протяжении нескольких веков. В Харьковском университете камерализм преподавали с дня его основания в начале XIX столетия. В камералистике находятся истоки учебной дисциплины администрирования налогов, которую изучают в вузах финансово-экономического профиля. Камералисты были уверены, что благополучие государства базируется на: порядке, собственности, коммерции и налогообложении, при доминирующей роли порядка. Условно камералистов можно разделить на две категории: ученых и демократов. Первые пропагандировали и теоретически обуславливали идеи камерализма. Другие находились на службе монархов европейских государств. В наше время существуют темы и проблемы, которые интересуют правительства и фискальные службы – учение о значении сильной власти и умелого государственного управления, о выгодах правопорядка, что способствует возрождению идей камерализма.

Ключевые слова: камерализм, меритократия, меркантилизм, администрирование налогов, государственное управление, государственное хозяйство.

Author details (in English)

Cameralism and cameralists: from the history of world financial thought

Tetiana Tuchak

University of the State Fiscal Service of Ukraine
31 Universytetska str., 08201, Irpin, Kiev region, Ukraine
e-mail: asol75@bigmir.net
Ph.D., Assoc. Prof., Department of Customs

Abstract. The article deals with cameralism as a study of state economy management, which appeared at the end of the XVI century. The fact that cameralism was taught as a discipline in Germany and other European countries was mentioned. Cameralism has been taught at Kharkiv University since its appearance at the beginning of XIX century. The roots of tax administration discipline, which is studied in higher educational institutions of financial and economic specialization, can be found in cameralism. Cameralists believed that welfare of a state was based on: order, property, commerce and taxation with dominance of order. Cameralists can be relatively divided into two categories: scholars and bureaucrats. The first ones propagated and theoretically justified the ideas of cameralism. The second ones served to monarchs of developed European states. Nowadays there are some themes and problems

that governments and fiscal authorities are interested in - the doctrine of significance of strong authority and good state governance, of law and order benefits. All the above mentioned facts promote the revival of cameralism ideas.

Key words: cameralism, meritocracy, mercantilism, tax administration, governance, state economy.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17ttvsfd.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Tuchak, T. (2017). Kameralistyka i kameralisty: iz istorii svitovoi finansovoi dumky [Cameralism and cameralists: from the history of world financial thought]. *Socio-Economic Problems and the State*. 17 (2), 183-190.

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17ttvsfd.pdf>

Використана література:

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Морально-етичні імперативи податків та оподаткування (західна традиція) / В. Л. Андрущенко, Т. В. Тучак. – К.: Алерта, 2013. – 384 с.
2. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податква держава: [монографія] / В. Л. Андрущенко, Т. В. Тучак. – К.: Алерта, 2016. – 304 с.
3. Murray, N. Rothbard Who were the Cameralists? / Rothbard Murray// Mises Institute. Austrian economics, freedom and peace. – 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mises.org/library/who-were-cameralists>.
4. The Cameralists. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hetwebsite.net/het/schools/cameral.htm>.
5. Small, A. W. The Cameralists. The Pioneers of German Social Policy / Albion W. Small. – Kitchener: Batoche Books, 2001. – P. 45.
6. The Beginnings of Political Economy: Johann Heinrich Gottlob von Justi. – Erfurt: Springer, 2009.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?isbn=0387097791>.
7. Roessner P. Mercantilism and Cameralism – New Approaches and Reconfigurations/ Philipp Roessner. – 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hsozkult.de/event/id/termine-25049>.
8. Андрущенко В. Камералістика: витоки фіскально-адміністративної науки / Володимир Андрущенко // Вісник податкової служби України. – 2003. – Квітень – травень. – С. 46–53.
9. Хогуляк В. В. Особенности становления финансового права как учебной дисциплины в системе университетов Российской империи в первой половине XIX века/ В. В. Хогуляк // Вестник Воронежского государственного университета. – 2014. - №1. – С. 96-105. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/pravo/2014/01/2014-01-12.pdf>.
10. Spannaus N. From Cameralism, to the American System of Economics/ N. Spannaus // American Almanac. – 1996. – P. 1-11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.movisol.org/roots.pdf>.

References

1. Andrushenko, V. L. & Tuchak, T. V. (2013) *Moralno-etychni imperatyvy podatkov ta opodatkuvannia (zakhidna tradytsiia)* [Moral and ethical imperatives of taxes and taxation (western tradition)]. Kiev: Alerta. (in Ukrainian)

2. Andrushenko, V. L. & Tuchak, T. V. (2016) *Podatkova derzhava* [Tax power]. Kiev: Alerta. (in Ukrainian)
3. Murray, N. Rothbard (2012) Who were the Cameralists? Mises Institute. Austrian economics, freedom and peace. Available at: <https://mises.org/library/who-were-cameralists>. (accessed 6 September 2017).
4. The Cameralists. Available at: <http://www.hetwebsite.net/het/schools/cameral.htm> (accessed 20 October 2017).
5. Small, A. W. (2001) *The Cameralists. The Pioneers of German Social Policy*. Kitchener: Batoche Books.
6. *The Beginnings of Political Economy: Johann Heinrich Gottlob von Justi*. (2009). Erfurt: Springer. Available at: <https://books.google.ru/books?isbn=0387097791> (accessed 25 October 2017).
7. Roessner, P. (2014) *Mercantilism and Cameralism – New Approaches and Reconfigurations*. Available at: <http://www.hsozkult.de/event/id/termine-25049> (accessed 11 November 2017).
8. Andrushenko, V. L. (2003) Kameralistyka: vytoky fiskalno-administratyvnoi nauky [Cameralistics: the origins of fiscal-administrative science]. *Bulletin of the Tax Service of Ukraine, vol.4*, pp. 46-53.
9. Khokhlyak, V. V. (2014) Osobennosti stanovlennya finansovogo prava kak uchebnoy distsipliny v sisteme universitetov Rossiyskoy imperii v pervoy polovine XIX veka. [Peculiarities of becoming a financial law as a teaching discipline in the system of universities of the Russian Empire in the first half of the XIX century]. *Vestnik voronezhskogo gosudarstvennogo universiteta*. [Bulletin of Voronezh State University] (electronic journal), no. 1, pp. 96-105. Available at: <http://www.vestnik.vsu.ru/pdf/pravo/2014/01/2014-01-12.pdf> (accessed 15 September 2017).
10. Spannaus, N. (1996) From Cameralism, to the American System of Economics. *American Almanac*, pp. 1-11 Available at: <https://www.movisol.org/roots.pdf> (accessed 25 November 2017).

© 2017 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

